

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 26.01.1966, sp. zn. 1 Tz 95/65, ECLI:CZ:NS:1966:1.TZ.95.1965.1

Číslo: 22/1966

Právní věta: I. Násilím ve smyslu § 155 tr. zák. je mimo jiné jednání proti tělu napadeného, při němž je použito fyzické síly, nevyžaduje se však, aby takovýmto jednáním bylo způsobeno ublížení na zdraví. K naplnění pojmu užití násilí nestačí však jen uchopení napadeného za oděv a zacloumání jím samo o sobě. Proto musí soud v každém konkrétním případě posoudit veškeré okolnosti případu a dovodit, zda jde o užití násilí směřujícího proti tělu napadeného.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 26.01.1966

Spisová značka: 1 Tz 95/65

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Útok na veřejného činitele, Vrácení věci prokurátovi k došetření

Předpisy: 140/1961 Sb. § 155

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 22/1966 sb. rozh.

I. Násilím ve smyslu § 155 tr. zák. je mimo jiné jednání proti tělu napadeného, při němž je použito fyzické síly, nevyžaduje se však, aby takovýmto jednáním bylo způsobeno ublížení na zdraví. K naplnění pojmu užití násilí nestačí však jen uchopení napadeného za oděv a zacloumání jím samo o sobě. Proto musí soud v každém konkrétním případě posoudit veškeré okolnosti případu a dovodit, zda jde o užití násilí směřujícího proti tělu napadeného.

II. Hrubou urážkou ve smyslu § 156 odst. 2 tr. zák. se rozumí nejen slovní útok na čest a vážnost veřejného činitele, ale také skutek, jímž může být i fyzický útok, který se dotýká cti nebo vážnosti veřejného činitele a nedosahuje intenzity násilí, který však může objektivně snížit vážnost veřejného činitele. Hrubě urazit lze totiž slovem nebo skutkem.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 26. 1. 1966 - [1 Tz 95/65.](#))

Rozsudkem okresního soudu v B. z 22. prosince 1964 sp. zn. T 321/64 byl obviněný uznán vinným trestným činem útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b) tr. zák. a odsouzen za to k

trestu odnětí svobody podmíněně odloženému za zkušební dobu jednoho roku.

Ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu zrušil Nejvyšší soud rozsudek v celém rozsahu a okresnímu soudu v B. přikázal věc znovu projednat a rozhodnout.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v B. z 22. 12. 1964 sp. zn. T 321/64 byl obviněný uznán vinným trestným činem útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. b) tr. zák., jehož se dopustil tím, že 27. 10. 1964 ve večerních hodinách ve V. na nádraží v podnapilém stavu napadl příslušníky VB, kteří proti němu zakročovali. Byl za to odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců podmíněně na zkušební dobu 1 roku.

Proti tomuto rozsudku podal předseda Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona, v níž uvedl, že soud dostatečně neověřil obhajobu obžalovaného a nezjistil intenzitu násilí, kterou měl obžalovaný proti příslušníkům VB vyvinout.

Nejvyšší soud přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo a shledal, že byl porušen zákon.

K násilí, které obviněný užil, když byl předváděn, uvedl příslušník VB L. ve vyšetřování jako svědek, že ho obviněný napadl tím způsobem, že ho uchopil za pravou ruku a hrubě jím počal cloumat. Nato svědkovi přišel na pomoc příslušník VB K., přičemž obviněný jím udeřil o zeď. K. pomohl zmařit svědkovi útok obviněného a obviněný do K. vrazil tak, že K. zavrával. U hlavního líčení uvedl svědek L., že je možné, že obviněného v sebeobraně více zmáčkl, neboť v té době obviněný jimi cloumal. Že by je obviněný chtěl uhdít, tento svědek nepozoroval. Svědek K. ve vyšetřování potvrdil v podstatě výpověď svědka L. a u hlavního líčení pak uvedl, že obviněný se jim při předvádění vytrhl a uchopil svědka L. za šaty a počal jím cloumat. Svědek N. uvedl u hlavního líčení, že má za to, že obžalovaný skutečně na K. a L. útočil.

Z tohoto zjištění vzal soud za prokázáno, že obžalovaný napadl příslušníky VB při výkonu jejich pravomoci a k tomu uvedl, že i když nejde o útok zvláště intenzivní, jde o použití násilí, které zejména svědka L. ohrožovalo. Při odůvodnění stupně nebezpečnosti jednání pro společnost uvedl soud, že intenzita násilí nebyla nijak značná. Blíže se však soudy použitým násilím ze strany obžalovaného vůči předvádějícím příslušníkům VB nezabýval.

Z odůvodnění, které uvedl okresní soud ve svém rozhodnutí plyne, že soud sám měl pochybnosti o tom, zda zjištěné počínání obviněného je skutečně násilným jednáním, které by ohrožovalo zakročujícího orgána a které by směřovalo a mělo za cíl znemožnit výkon jeho pravomoci. Při tom okresní soud nezkoumal, proč obviněný byl odvezen do nemocnice k odběru krve ke zkoušce na alkohol, když nespáchal trestný čin, pro nějž by bylo nutné zjišťovat množství promile alkoholu v krvi.

K pojmu násilí měl soud zjistit výslechem obou příslušníků VB podklad pro zhodnocení, zda násilí dosáhlo intenzity, které se požaduje k naplnění trestného činu podle § 155 tr. zák., tedy zda šlo o násilné jednání, směřující alespoň k oslabení odporu toho, proti němuž bylo zaměřeno (stačí přitom násilí, které je způsobitelným prostředkem k vykonání nátlaku).

Násilím je jednání proti tělu napadeného, při němž je použité fyzické síly, nevyžaduje se však, aby takovýmto jednáním bylo způsobeno ublížení na zdraví. K pojmu užití násilí nestačí však jen uchopení napadeného za oděv a zacloumání jím samo o sobě. Soud musí v každém konkrétním případě posoudit veškeré okolnosti případu a dovodit, zda jde o užití násilí směřujícího proti tělu napadeného.

V případě, že by soud dospěl k závěru po uvážení všech okolností, že v tomto konkrétním skutku nejde o násilí, musí dále uvažovat, zda nejde o hrubou urážku veřejného činitele při výkonu jeho pravomoci nebo pro tento výkon ve smyslu § 156 odst. 2 tr. zák.

Hrubou urážkou se rozumí nejen slovní útok na čest a vážnost veřejného činitele, ale také skutek, jímž může být i fyzický útok, který se dotýká cti nebo vážnosti veřejného činitele, nedosahující intenzity násilí, který může objektivně snížit vážnost veřejného činitele, neboť urážku lze spáchat slovem nebo skutkem.

Konečně útoky na veřejné činitele, nedosahující stupně nebezpečnosti činu pro společnost předpokládaného pro trestný čin ustanovením § 3 tr. zák. mohou být posouzeny jako provinění podle § 19 zák. č. 38/1961 Sb., resp. § 38 písm. a) zák. č. 60/1961 Sb.

Okresní soud nezjistil přesně, jakého útoku proti veřejným činitelům se obviněný dopustil, útok charakterizoval jako násilí menší intenzity a nezískal si dostatečný podklad pro spravedlivé rozhodnutí k tomu, zda šlo o násilí proti tělu napadených veřejných činitelů a takové intenzity, jakého je třeba k naplnění trestného činu podle § 155 odst. 1 tr. zák.

Tím okresní soud porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř., které ukládá soudům postupovat tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci a při svém rozhodování z něj vycházet. Nejvyšší soud proto napadený rozsudek zrušil a uložil okresnímu soudu nové projednání věci a nové rozhodnutí.